

Бухорони 2500 йилинига

МУИН АЛ-ФУКАРО

«ТАРИХИ МУЛОЗОДА»

Шайх Абулхасан Растворинийдан, Аллоҳ уни раҳмат қилинг, сұрайдалар, ўтганларни нима ниҳия билан зиёрат қилиш лозим? Жавоб бердиги: Тўрт ниҳия билан: 1. Аввал ўтганларни тазизм бако келтириши ниҳия билан. 2. Агарда мен ўлсам бошқа одам ҳам мени зиёрат қиссан, деган ниҳия билан. 3. Ибрат олиш ниҳия билан, токи ибодатта берилил, гуноҳ ишларидан воғ кечин. 4. Аллоҳ тоҳфа ризқ-рӯзимни кенг этишин, ўзларга муҳтож этмасин, ҳалқ билан муросявада этишига мадад берсин, деган ниҳия билан. Зиёрат пайшанба ёки жумъя куни қилинса, автолур. Хабарда ёзилишича, ўтганлар шу кунларда берилган садака ва ўйлардан дуо тезор мустакоб бўлар экан:

«Ло илоҳа илолло вахдаҳу ло шариқа лаҳ лаҳи мулку ва лаҳи ҳамди юҳиди ва имути ва хува ҳайън ло ямут бы идиҳим ҳайр ва хува ала қули ҳашар қадир ҳувватавалу ва охиру ваз-зохиру валботину ва хува бикулли шайни ахим».

Кетаётган йўлида ўтган одам номига атаб имкон қадар садака беради. Қабристонга киришдан оддин дейди:

«Аллоҳумма инни асалука хайра мадхали ва ауза бика мин сultonanom насиран бисмillohу дахalno в алjalohi tavakkalno». Қайси қабристонга киришдан қатъий назар зиёрат одигига биносан, аввал пайтамбар турбатидан зиёратни бошланади. Агарда пайтамбаринг муборак сочлари бўлса, аввал унинг зиёратидан бошланади зарур. Бухоро макбараларида ҳам пайтамбаришинг муборак сочлари мавжуд. Улар қози имоми Шаъбий, устод Кози Абузайд Дабусий, Ҳожа Абдуллоҳ Барқий макбараидариди. Ҳожа Имом Абубакр тархон тилида, Сўййирлар макбараасига якин жойда, Сайд Имом Зарнагар, Тали Садр мозорида, ҳамда Садри шахир Ҳисомиддин макбараидариди сақланади.

ФАСЛ

Ё Оллоҳ, сенга ҳамд ва санолар бўлсинки, сен рушд (тараққий, юксалиш) ва нажот йўлисан, ҳаёт-мамомизи, тақвою зуҳдимизиннан барчаси сенданади.

Майдом бўлсинким, ҳалқининг мушоҳидлари ва кузатувчилари бўлган икромли олимлар, имому шайхлар, иззатли авлийларинг мартаба, дараша ва куч-қудратларини ҳаётлик

Боши газетанинг 11-сонида.

чоғлариди билмоқ мушкуллар. Фақат фирор оламидан қарор оламига сафар қўйганларидан сўнгтина маълум бўлиши мумкин. Ҳусусан, Оллоҳ таоло томонидан хос валийлик дарахсига ёришгандарнинг мартабасини билмоқ кийинид. Уларнинг ботини ва зоҳирлари Оллоҳ аззаси ва жада ўзининг зотига сифатларига оро бериши учун (максус) танлаб, (пардалари) остига олиб, ўзглардан яширади. Шу боис ҳам бавзиларининг аҳвол ва макомлари уларнинг нириклидига, нағофларидан сўнг маълум бўлади. Бавзиларини Ҳудованди азза ва жада ўзининг юқсак ҳаммити ва тексиз фазули рахмати билан ҳалқ ичида намоён қилиди, уларнинг зоҳир ва ботинларидан ҳалойик, бахраманд бўлди. Бу тоғифадар шундайлар, тирикликларида ҳалқа қандай ҳидоя қўйган бўлса, кўмлати куни ҳам улар зоҳир бўлиб ҳизоғи қилидилар. Вағот эттанларидан кейин ҳам уларнинг мукадас руҳларига яхин бўлиши кўп фидайлар келтиради. Ана шундай авлийларининг мунаввар ва муттат қабрлари Бухорийи Фоҳоридан бўйи, улар шаҳар ва аҳолини бўла ва хавфлардан омон сақчайлилар, уларни зиёрат қилишининг савобидади.

Бу факиру ҳақиқи Аҳмад бини Махмуд «Муин ал-фуқаро» номига дарво қўйувчи авлийлар ходими ва кули, Оллоҳ уни, ота-онасини, барча мўйин ва мўминот, муслим ва муслимларни ислом мақбараидарини вақарларда ёзиг, имкон қадар уларнинг аҳволи, сифатларидан сўнг маълум бўлади. Бавзиларини Ҳудованди азза ва жада ўзининг юқсак ҳаммити ва тексиз фазули рахмати билан ҳалъ ичида намоён қилиди, уларнинг зоҳир ва ботинларидан ҳалойик, бахраманд бўлди. Бу тоғифадар шундайлар, тирикликларида ҳалқа қандай ҳидоя қўйган бўлса, кўмлати куни ҳам улар зоҳир бўлиб ҳизоғи қилидилар. Вағот эттанларидан кейин ҳам уларнинг мукадас руҳларига яхин бўлиши кўп фидайлар келтиради. Ана шундай авлийларининг мунаввар ва муттат қабрлари Бухорийи Фоҳоридан бўйи, улар шаҳар ва аҳолини бўла ва хавфлардан омон сақчайлилар, уларни зиёрат қилишининг савобидади.

Халқ ичидаги шуҳрат топган Ҳожа Убҳон (Абу Убҳон бини Ус-ал-Усмани – Ш. В.) Кабз Ахор (Абу Исҳоқ Кабз бини Мотеъ – Ш. В.) ва Мухаммад бини Восеъ (Мухаммад бини Восеъ ал-Озадий «Зайн ул-қур») Қориляр зиёнати – Ш. В.)ларнинг турсиз мозорлари Бухородан эмаслид мўътабар китобларининг музалифлари томонидан зикр қилинади. Ҳожа Уларнинг зиёратида ҳаммийати ҳаммийати үзинади. Уз ўзида уларнинг зиёратида ҳаммийати ҳаммийати үзинади.

Бази аҳли кафиғ ва аъён ўтганларки, кимки бирор бир азиз ва буюк шаҳс ҳарбига зиёратига бориб, ўша улугнинг марқади шу деб биласи, лекин аслида бундай бўлмаса ҳам файз ва мадад нуқсонани зиёратига камолига етади, чунки руҳлар оламида яхинлик ва узоклик тушунчилиги ўйдид.

Ҳазрати Эшон Кутби замон, илм ва ирон осмонининг кўчёши камолига ётган аҳли илоҳийлар сафид бўлган, иззатли жаноб, ва лиътиҳон сойдимиз Мавлоно Ҳўжа, яъни Ҳожа Порсо Мухаммад бини Мухаммад ал-Хофизий ал-Бухорий (752-822 1350-1419 йилларда яшаган – Ш. В.) ҳам юқоридаги турсиз мозорлари Бухородан эмаслид мўътабар китобларининг музалифлари томонидан зикр қилинади. Ҳожа Уларнинг зиёратида ҳаммийати ҳаммийати үзинади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

Ҳадиси «Модомати Абу Ҳафса тириқ қисим», Имом Муҳаммад сафиди шу ҳадиси таъсисатидан тархийларидан шаҳарни ўзида олдига юргизади.

